

⁷ Литвин М. М. Методологічні основи реформування системи охорони державного кордону України: дис. ... д-ра наук з державного управління: 21.07.05 / М. М. Литвин. – Хмельницький: Вид-во НАДПСУ, 2010.

⁸ Сокрут Б. В. Управління ризиками організованої злочинності в Україні / Б. В. Сокрут. – К.: ВАІТЕ, 2013. – 380 с.

⁹ Яніцкі М. Оперативний кримінальний аналіз. Міжнародна організація з міграції / М. Яніцкі. – К., 2009.

Резюме

Калиновський О. В., Школьніков В. І. Використання методу кримінального аналізу для протидії організованій злочинності.

Стаття присвячена визначенню поняття, значення та різновидів кримінального аналізу як методу боротьби з організованою злочинністю.

Ключові слова: кримінальний аналіз, організована злочинність, правоохоронна система, аналітичний метод, «проактивний» метод.

Резюме

Калиновський А. В., Школьніков В. И. Использование метода криминального анализа для противодействия организованной преступности.

Статья посвящена определению понятия, значение и разновидностей криминального анализа как метода борьбы с организованной преступностью.

Ключевые слова: криминальный анализ, организованная преступность, правоохранительная система, аналитический метод, «проактивный» метод.

Summary

Kalynovskyi A., Shkolnikov V. Using criminal analysis for combating organized crime.

The article is dedicated to definition, significance and kinds of criminal analysis as a method of combating organized crime.

Key words: criminal analysis, organized crime, law enforcement system, analytical method, «pro-active» method.

УДК343.121.4(477)

І. В. МУДРАК

*Інна Василівна Мудрак, кандидат юридичних наук,
доцент Національного університету «Одеська
юридична академія»*

ПРОБЛЕМАТИКА ОСКАРЖЕННЯ ПОТЕРПІЛИМ НЕДОТРИМАННЯ РОЗУМНИХ СТРОКІВ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р., ратифікована ВРУ 17.07.1997 р., у ч. 1 ст. 6 встановлює: «Кожен має право на справедливий і публічний розгляд його справи упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, створеним відповідно до закону». Ця вимога спрямована на швидкий захист судом порушених прав особи, оскільки будь-яке зволікання може негативно позначитися на правах, що підлягають захисту¹. Крім того, у справі «Perez v. France» Європейський суд з прав людини чітко вказав, що гарантії, котрі містяться у ст. 6 Конвенції, стосуються також особи, яка звертається із заявою про відкриття кримінальної справи, наголосивши, що саме такий підхід відповідатиме меті належного забезпечення прав потерпілого у кримінальному процесі².

Згідно зі ст. 2 КПК України «завданнями кримінального судочинства є ... забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування і судового розгляду з тим, щоб» до потерпілого «була застосована належна правова процедура»³, а отже засада розумності строків кримінального провадження прямо впливає із завдань кримінального провадження та є одним із елементів права на справедливий судовий розгляд. Частина 1 ст. 7 ЗУ «Про судоустрій і статус суддів» від 02.06.2016 р. також вказує на те, що кожному гарантується захист його прав, свобод та інтересів у розумні строки незалежним, безстороннім і справедливим судом, утвореним законом⁴. Отож, невиконання приписів Конвенції та протоколів до неї разом із неврахуванням практики ЄСПЛ означатиме виключно недотримання Україною взятих на себе зобов'язань у сфері захисту прав людини.

Актуальність теми дослідження пов'язана з проблематикою недотримання розумних строків під час досудового провадження, процесуальним регулюванням відновлення права потерпілого на розумний строк провадження, недотриманням розумного строку під час провадження в суді першої інстанції, що пов'язано з окремими проблемами та прогалинами чинного кримінального процесуального законодавства та необхідністю їх вирішення. Все це вказує на проблематику оскарження потерпілим недотримання розумних строків під час здійснення кримінального провадження.

© І. В. Мудрак, 2017

Питання, пов'язані з дотриманням розумних строків під час здійснення кримінального провадження та, зокрема, захист прав потерпілого щодо оскарження неотримання розумних строків, досліджували в своїх працях І. В. Гловюк, О. В. Капліна, О. П. Кучинська, М. І. Пашковський, В. М. Тертишник, Д. В. Ягунов та ін.

Метою та завданням статті є дослідження прогалин окремих положень КПК України 2012 р. щодо процесуального механізму реалізації права потерпілого на оскарження недотримання розумних строків кримінального провадження, відшкодування (компенсацію) збитків через необґрунтовану тривалість судочинства.

Слід зазначити, що найбільш поширеним порушенням, про які йдеться у справах проти України, ЄСПЛ називає порушення права на розгляд справи протягом розумного строку, відзначаючи системні порушення Україною Конвенції (при чому ситуація не змінилася із прийняттям КПК України 2012 р., ст. 28 якого вперше визначає критерії розумності строків).

Так, констатуючи порушення п. 1 ст. 6 Конвенції, у рішенні у справі «Котяй проти України»⁵ ЄСПЛ зазначив, що провадження у справі щодо заявника за фактом заподіяння тілесних ушкоджень тривало близько 6 років 10 місяців. При цьому справа не була складною, адже стосувалася однієї події, не містила складних фактичних обставин та юридичних питань, заявник був єдиним підсудним. Більшість затримок мали місце під час розгляду справи судом першої інстанції, і хоча деякі з них були спричинені неявкою заявника або його адвоката, головним чином відповідальними за надмірну тривалість провадження були державні органи.

Нерідко порушення розумних строків судового провадження було пов'язано із недостатнім регулюванням відповідного питання національним законодавством. У рішенні у справі «Нікіфоренко проти України»⁶ ЄСПЛ також зазначив про відсутність у національному законодавстві засобу юридичного захисту права на розгляд справи протягом розумного строку. У рішенні «Меріт проти України»⁷ ЄСПЛ нагадав, що ст. 13 Конвенції гарантує ефективний засіб правового захисту у відповідному національному органі в разі порушення положень ст. 6 Конвенції щодо розгляду справи упродовж розумного строку. Засіб є «ефективним», якщо він може бути використаний або для прискорення винесення судом рішення у справі, або для забезпечення заявника відповідним відшкодуванням за затримку, яка вже допущена. Суд дійшов висновку, що в цій справі було порушено ст. 13 Конвенції через відсутність у внутрішньому законодавстві ефективного і доступного засобу правового захисту щодо скарги заявника стосовно тривалості розгляду кримінальної справи.

Найчастішими прикладами недотримання належних строків у справах громадян України проти держави Україна були: неодноразові направлення судом апеляційної інстанції справ на новий розгляд (4 рази направлена справа до суду першої інстанції – рішення у справі «Мухін проти України» від 19.10.2006 р.⁸; тричі направлена справа апеляційним судом і двічі судом першої інстанції – рішення у справі «Теліга та інші проти України» від 21.12.2006 р.⁹); не проведення судових засідань протягом тривалого періоду (4 судових засідання протягом 6 років – рішення у справі «Єфименко проти України» від 18.07.2006 р.¹⁰); незастосування заходів примусу до осіб, які не з'являються на призначене засідання (прийняття рішення про привід відповідача тільки через 2,5 роки після початку провадження – рішення у справі «Смирнова проти України» від 08.11.2005 р.¹¹). У справі «Плешков проти України» (рішення від 10.02.2011 р.)¹², відповідно до своєї практики ЄСПЛ вирішив, що строк провадження, який має розглядатись на відповідність п. 1 ст. 6 Конвенції, розпочався 29 травня 2003 р. і закінчився 24 жовтня 2007 р.; з огляду на обставини цієї справи та прецедентну практику в аналогічних справах, Суд встановив порушення п. 1 ст. 6 Конвенції у зв'язку з незабезпеченням національними судами розгляду справи в розумний строк.

Справа «Литвинюк та 9 інших проти України» (рішення у справі «Литвинюк та 9 інших проти України» від 14.01.2014 р.)¹³ стосувалася типових скарг заявників про тривалість судових проваджень в їхніх справах. У цих справах заявники не погодилися на дружнє врегулювання справ з урядом-відповідачем, а тому останній надав односторонні декларації із пропозицією до Суду вилучити ці справи з реєстру його справ. У деклараціях уряд визнав надмірну тривалість провадження у справах заявників та запропонував їм різні суми компенсації – від 450 до 2160 євро. Хоча заявники і не погодилися з односторонніми деклараціями, Суд їх затвердив та вилучив ці справи з реєстру своїх справ, оскільки запропоновані урядом суми відповідали сумам, які за подібних обставин присуджує Суд.

У контексті проблематики даної статті підкреслимо: одним з проблемних моментів КПК України 2012 р. є дотримання розумних строків під час досудового провадження та, зокрема, відновлення права потерпілого на розумний строк провадження, а також дотримання розумного строку під час провадження в суді першої інстанції, що взагалі не обмежено часовими рамками згідно ч. 1 ст. 318 КПК.

Стаття 308 КПК передбачає можливість оскарження недотримання розумних строків під час досудового розслідування, зокрема, й потерпілим. Однак, як свідчить практика, можливість притягнення слідчого або прокурора до відповідальності та надання вказівок абсолютно не надає гарантій щодо проведення слідства в цілому або конкретних слідчих (розшукових) дій в розумні строки. Порядок та умови притягнення до відповідальності за недотримання розумних строків досудового розслідування не напрацьовано. Крім того, вважаємо, що бездіяльність слідчого, прокурора, яка полягає в нездійсненні процесуальних дій, які він зобов'язаний вчинити у визначений строк (п. 1 ч. 1 ст. 303 КПК), має чимало спільного з недотриманням розумних строків та процедурою їх оскарження під час досудового розслідування (ст. 308 КПК), однак законодавець в даному разі вказує на різні процедури оскарження та суб'єктів розгляду скарг, що негативно впливає на єдність судової практики. Так, ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 13.07.2015 р.¹⁴ залишено без зміни ухвалу слідчого судді Печерського районного суду м. Києва від 12.06.2015 р.¹⁵ про відмову у відкритті провадження за скаргою на бездіяльність уповноважених осіб прокуратури м. Києва; суд обґрунтова-

но доходить висновку, що прокурор вищого рівня, який зобов'язаний розглядати скарги на недотримання розумних строків слідчим, прокурором під час досудового розслідування, не є процесуальним суб'єктом, бездіяльність якого підлягає оскарженню в порядку, передбаченому ст. 303 КПК України.

Узагальнення практики національних судів доводить, що у випадку нереагування прокурорів на скарги щодо порушення розумних строків у кримінальному провадженні, створюється ситуація, коли потерпілий опиняється у глухому куті, оскільки при поданні скарг до слідчих суддів останні не відкривають провадження за такими скаргами, зазначаючи, що оскарження недотримання розумних строків – це виключна компетенція прокурора. Нерідко слідчі судді використовують наступну конструкцію, за допомогою якої вони відмовляють у відкритті провадження за скаргою потерпілого. Мовляв, потерпілим було подано клопотання, але за змістом це клопотання є скаргою, а відтак слідчий суддя не має компетенції розглядати скарги на порушення розумних строків¹⁶. Такі приклади, на жаль, є непоодинокими в практиці слідчих суддів. Так, в ухвалі слідчого судді Зарічного районного суду м. Суми від 03.10.2013 р. (справа № 591/8668/13-к) зазначено: «З поданого клопотання фактично вбачається, що ним оскаржується недотримання слідчим розумних строків. Розгляд таких скарг віднесений до компетенції прокурора вищого рівня»¹⁷.

Ухвалою слідчого судді Коростишівського районного суду Житомирської області від 12.04.2013 р. (справа 280/608/13-к)¹⁸ за результатами розгляду заяви потерпілого щодо встановлення розумних строків вчинення процесуальних дій у задоволенні заяви відмовлено. На думку судді, у відповідності до ст. 219 КПК України, досудове розслідування повинно бути закінчено протягом двох місяців з дня повідомлення особі про підозру у вчиненні злочину, а як встановлено, то по вищевказаному провадженню про підозру не повідомлялось. Тому, вважаємо, слід вказати на проблему оскарження потерпілим недотримання розумного строку досудового розслідування до повідомлення особі про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, що є прогалиною чинного законодавства.

Ухвалою слідчого судді Любарського районного суду Житомирської області від 04.01.2013 р. (справа № 282/29/13-к)¹⁹ представнику потерпілого було відмовлено у відкритті провадження за його заявою на встановлення процесуальних строків. У цій справі потерпілий скаржився на те, що півторарічне розслідування кримінальної справи не можна вважати таким, що здійснюється в межах розумних строків. З моменту внесення даних до ЄРДР по справі не вчинено жодної слідчої дії. Для забезпечення виконання сторонами кримінального провадження вимог розумного строку представник потерпілого просив встановити місячний строк для завершення кримінального провадження у даній справі, і зазначав, що даний строк буде достатнім для завершення досудового розслідування, оскільки зібрано достатньо доказів винності особи у скоєнні злочину та складення обвинувального акту. Проте судом у задоволенні заяви було відмовлено з підстав того, що бездіяльність слідчого має бути оскаржена виключно до прокуратури вищого рівня.

Звісно, подібними ухвалами слідчі судді грубо порушують вимоги ст. 6 Конвенції про захист прав людини, відповідні прецеденти ЄСПЛ та основоположні принципи кримінального процесуального законодавства України. Слід погодитися з Д. В. Ягуновим, що звернення до органів прокуратури в принципі не є ефективним та доступним засобом захисту, враховуючи те, що статус органів прокуратури за законодавством України не передбачає ефективних гарантій для незалежного та безстороннього перегляду скарг заявника («Меріт проти України», п. 63; «Невмержицький проти України», п. 116; «Салов проти України», п. 58; «Мельник проти України», п. 69)²⁰.

Разом із тим, зазначимо, що в практиці українських судів вже існують непоодинокі приклади, коли слідчі судді належним чином реалізують свою функцію як гаранта дотримання прав та свобод учасника кримінального процесу, який встановлений ст. 3 КПК України. Так, слідчий суддя Жовтневого районного суду м. Харкова виніс законну та справедливу ухвалу від 14.03.2014 р. (справа № 639/1438/14-к)²¹ за результатами розгляду скарги потерпілого про встановлення процесуальних строків у кримінальному провадженні, відкритому ще 14.02.2013 року. З цієї ухвали вбачається, що минув рік, за який слідчі не провели слідчих дій. У скарзі ставилося питання про встановлення строку закінчення досудового розслідування до 01.03.2014 р. через систематичну бездіяльність слідчих та прокурорів. Суддя зазначив, що, відповідно до ст. 114 КПК України, для забезпечення виконання сторонами кримінального провадження вимог розумного строку слідчий суддя має право встановлювати процесуальні строки у межах граничного строку, передбаченого КПК України, з урахуванням обставин, встановлених під час відповідного кримінального провадження.

Підсумовуючи, зазначимо, усі держави залишаються відповідальними за функціонування європейської системи захисту прав людини та «мають внести зміни у своє законодавство з урахуванням прецедентного права Європейського суду з прав людини і повинні забезпечити, щоб їх відповідні органи і, зокрема, судова система застосовували його прецедентне право шляхом приділення пріоритетної уваги постановам Європейського суду з прав людини щодо національного законодавства, яке знаходиться в суперечності з положеннями Конвенції»²². Адже метою Конвенції про захист прав людини є «захист не теоретичних та ілюзорних прав, а прав практичних та ефективних» («Кабулов проти України», п. 90)²³. «Мета та наміри Конвенції як інструменту захисту людини вимагає, щоб її положення тлумачилися та застосовувалися таким чином, щоб її гарантії були практичними та ефективними» («Soering проти Сполученого Королівства», п. 87)²⁴.

Як бачимо, закріплення на законодавчому рівні критеріїв розумності строків ще не гарантує, на жаль, дотримання цього принципу в процесі правозастосування. Відповідно має бути вирішено проблему встановлення чітких строків судового розгляду кримінального провадження та визначено підстави продовження таких строків залежно від обставин кримінального провадження; можливість оскарження недотримання

строків судового розгляду, зокрема, визначено процедуру та суб'єктів звернення з дисциплінарною скаргою щодо безпідставного затягування або нежиття суддею заходів щодо розгляду кримінального провадження протягом строку, встановленого законом (ст. 107 ЗУ «Про судоустрій і статус суддів» від 02.06.2016 р. передбачає можливість звернення будь-якої особи з дисциплінарною скаргою щодо судді); порядку та умов притягнення до відповідальності за недотримання розумних строків досудового розслідування; процесуального механізму реалізації права потерпілого на відшкодування (компенсацію) збитків через необґрунтовану тривалість судочинства.

Всі ці актуальні проблеми оскарження недотримання розумних строків під час здійснення кримінального провадження будуть досліджуватись нами й надалі.

¹ Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_004

² Perez v. France : Рішення Європейського суду з прав людини від 12 лютого 2004 року : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uristinfo.net/ugolovnoe-protseusualnoe-pravo/294-evropejska-konventsija-z-prav-ljudini-ta-kriminalni-process/9050-ix-grava-poterpilih.html>

³ Кримінальний процесуальний кодекс України від 13. 04. 2012 р. : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>

⁴ Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 р. : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1402-19>

⁵ Котяй проти України: Рішення Європейського суду з прав людини від 20 січня 2011 року : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://document.ua/sprava-kotjai-proti-ukrayini-doc46065.html>

⁶ Нікіфоренко проти України: Рішення Європейського суду з прав людини від 18 лютого 2010 року : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pozovna.com.ua/практика-європейського-суду-з-прав-людини/118-nikiforenko-vs-ukraine>

⁷ Меріт проти України: Рішення Європейського суду з прав людини від 30 березня 2004 р. : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/SO0776.html

⁸ Мухін проти України: Рішення Європейського суду з прав людини від 19.10.2006 р. : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://if.arbitr.gov.ua/sud5010/900/10/1/>

⁹ Теліга та інші проти України: Рішення Європейського суду з прав людини від 21.12.2006 р. : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://if.arbitr.gov.ua/sud5010/900/10/1/>

¹⁰ Єфименко проти України: Рішення Європейського суду з прав людини від 18.07.2006 р. : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://if.arbitr.gov.ua/sud5010/900/10/1/>

¹¹ Смирнова проти України: Рішення Європейського суду з прав людини від 08.11.2005 р. : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://if.arbitr.gov.ua/sud5010/900/10/1/>

¹² Плешков проти України: Рішення Європейського суду з прав людини (рішення від 10.02.2011 р.) : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://if.arbitr.gov.ua/sud5010/900/10/1/>

¹³ Литвинюк та 9 інших проти України: Рішення Європейського суду з прав людини від 14.01.2014 р. : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://if.arbitr.gov.ua/sud5010/900/10/1/>

¹⁴ Ухвала Апеляційного суду м. Києва від 13.07.2015 р. : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua/>

¹⁵ Ухвала слідчого судді Печерського районного суду м. Києва від 12.06.2015 р. : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua/>

¹⁶ Ягунов Д. В. Дотримання розумних строків на стадії досудового розслідування та захист прав потерпілого : окремі проблеми чинного кримінального процесуального законодавства та шляхи їх вирішення / Д. В. Ягунов// Актуальні проблеми політики. – 2014. – Вип. 53. – С. 332–341.

¹⁷ Ухвала слідчого судді Зарічного районного суду м. Суми від 03.10.2013 року : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua/>

¹⁸ Ухвала слідчого судді Коростишівського районного суду Житомирської області від 12.04.2013 року : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua/>

¹⁹ Ухвала слідчого судді Любарського районного суду Житомирської області від 04.01.2013 року : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua/>

²⁰ Ягунов Д. В. Вказана праця.

²¹ Ухвала слідчого судді Жовтневого районного суду м. Харкова від 14.03.2014 року : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua/>

²² Ensuring the viability of the Strasbourg Court: structural deficiencies in States Parties: Report (Provisional version). Rapporteur: Mr Serhii Kivalov : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://assembly.coe.int/Communication/pressajdoc29_2012rev.pdf

²³ Кабулов проти України: Рішення Європейського суду з прав людини від 19.11.2009 р. : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://if.arbitr.gov.ua/sud5010/900/10/1/>

²⁴ Soering проти Сполученого Королівства: Рішення Європейського суду з прав людини від 7 липня 1989 року : [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.echr.coe.int/Documents/Admissibility_guide_UKR.pdf

Резюме

Мудрак І. В. Проблематика оскарження потерпілим недотримання розумних строків під час здійснення кримінального провадження.

У статті досліджені проблемні питання, пов'язані з дотриманням розумних строків під час здійснення кримінального провадження та, зокрема, захист прав потерпілого на оскарження неотримання розумних строків, права потерпілого на відшкодування (компенсацію) збитків через необґрунтовану тривалість судочинства.

Ключові слова: потерпілий у кримінальному провадженні, розумні строки, відновлення права потерпілого на розумний строк провадження.

Резюме

Мудрак И. В. Проблематика обжалования потерпевшим несоблюдение разумных сроков во время осуществления уголовного производства.

В статье исследованы проблемные вопросы, связанные с соблюдением разумных сроков во время осуществления уголовного производства и, в частности, защита прав потерпевшего на обжалование несоблюдения разумных сроков, права потерпевшего на возмещение (компенсацию) ущерба в силу необоснованной продолжительности производства.

Ключевые слова: потерпевший в уголовном производстве, разумные сроки, возобновление права потерпевшего на разумный срок производства.

Summary

Mudrak I. Problems appeal victims failure reasonable time during the criminal proceedings.

The article explored issues related to compliance with the reasonable time during the criminal proceedings and, in particular, the protection of the victim to appeal the failure to obtain a reasonable time, the right of the victim to compensation losses due to unreasonable length of proceedings.

Key words: the victim in a criminal proceeding, reasonable time, restoration of rights of the victim in reasonable time of proceedings.

УДК 343.137.9

О. І. НАЗРУК, Р. Я. КОВАЛЬОВА

Олена Ігорівна Назарук, кандидат юридичних наук, доцент Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

Руслана Ярославівна Ковальова, студентка магістратури Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

**РЕЖИМ ВІДЕОКОНФЕРЕНЦІЇ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ:
ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ**

Розвиток сучасних технологій вимагає застосування інноваційних розробок і у сфері кримінального провадження. Так, під час досудового розслідування чи безпосередньо судового розгляду, у випадку неможливості особистої участі певних осіб у кримінальному процесі, може бути прийняте рішення про проведення окремих слідчих чи процесуальних дій у режимі відеоконференції. На сьогодні дистанційне провадження (режим відеоконференції) ефективно застосовується у практиці більшості європейських держав та США. Така можливість передбачена і у вітчизняному кримінальному процесуальному законодавстві.

Режим відеоконференції активно застосовується як при проведенні окремих слідчих (розшукових) дій, так і при здійсненні процесуальних дій під час судового провадження. Проте відповідно до національного законодавства, під час досудового розслідування режим відеоконференції можливий лише при проведенні таких слідчих дій як допит та пред'явлення для впізнання. Впровадження режиму відеоконференції безумовно сприяє всебічному, повному та об'єктивному дослідженні обставин вчинення кримінального правопорушення, однак його застосування на практиці вимагає відповідного теоретичного дослідження.

Проблематику використання режиму відеоконференції у кримінальному процесі досліджували ряд вітчизняних та зарубіжних науковців, такі як: Д. Арабулі, Р. Абдуліна, П. Волосюк, Т. Гавриш, Н. Карпов, А. Кофанов, Н. Кушакова-Костицька, В. Маляренко, В. Мурадов, М. Пашковський, Т. Полякова, А. Сизоненко, М. Смирнов, Б. Стрілець, О. Толочко, О. Тульська, І. Черниченко, С. Ширіна, В. Шепітько, Л. Щербина, М. Якимчук та інші. Разом із тим, це питання породжує ряд дискусійних моментів, які потребують теоретичного вивчення, з метою обґрунтування можливих шляхів їх вирішення.

Мета статті полягає в дослідженні переваг та недоліків застосування режиму відеоконференції під час досудового розслідування та судового провадження, визначенні можливих шляхів вирішення проблемних питань.

Режим відеоконференції дає можливість провести слідчу (розшукову) чи процесуальну дію, якщо окремий учасник кримінального процесу не в змозі особисто бути присутнім при цьому. Правові основи вказаного питання визначені у Кримінальному процесуальному кодексі України (далі – КПК України), Законі України «Про електронні документи та електронний документообіг» від 22 травня 2003 року, Інструкції про порядок роботи з технічними засобами відеозапису ходу і результатів процесуальних дій, проведених у режимі відеоконференції під час судового засідання (кримінального провадження)» (далі – Інструкція),